

doc. dr. Rita Baranauskienė	ORCID https://orcid.org/0000-0002-0123-5077
Pravardės antropologinės lingvistikos ir lingvistinės pragmatikos požiūriu	Nicknames from an Anthropological-Linguistic and Linguistic Pragmatics Perspective
Lietuvių pravardės daugiausia yra nagrinėtos struktūros, semantikos, vartosenos ir motyvacijos požiūriu. Lietuvoje atliekami moksliniai tyrimai daugiausia skirti tam tikros vietovės pravardėms iširti, o į socialinių grupių, pavyzdžiui, jaunimo, savitumus orientuojamasi palyginti nedaug. Iki šiol lietuvių lingvistikoje pravardės nėra nuodugniau nagrinėtos iš antropologinės lingvistikos ir lingvistinės pragmatikos, ypač lingvistinio mandagumo, perspektyvos. Todėl aktualu lietuvių, ypač jaunimo, pravardes įvertinti remiantis tarptautinių tyrimų kontekste taikomu socioonomastiniu tyrimo metodu, pagal kurį galėtų būti nagrinėjami socialiniai, kultūriniai ir situaciniai aspektai, galintys atskleisti ne tik pasirinktos socialinės grupės santykį su kalba, kultūra, bet ir konkrečiai bendruomenei būdingus, kultūrinio ir socialinio konteksto lemiamus kalbinius kodus, kalbinę elgseną, socialines sąveikas, pravardžių percepciją. Taip pat svarbu vadovaujantis pragmatine analize iširti pravardžiuotojų ir pravardžiuojamųjų – simetrinius arba asimetrinius – santykius. Iš tarptautinių tyrimų matyti, kad pravardžių davėjų ir gavėjų santykiai susiję su socialiniu bendruomenės vertinimu, tam tikros bendruomenės vertybėmis, savęs vertinimu, požiūriu į pasaulį. Mokslo darbas galėtų patvirtinti arba paneigti hipotezę, kad požiūris į lietuvių jaunimo kuriamas pravardes ir jų vartojimą kinta. Atsižvelgus į tarptautinį kontekstą tyrimas galėtų fiksuoti lietuvių pravardžių panašumus ir skirtumus, savitumą, išskirtinumą, vertinamus iš globalios perspektyvos. Tyrimo pagrindu galėtų būti kuriamas pravardžių duomenynas, kurį pildant atsiskleistų pravardžių vartosenos ypatumai, sociokultūriniai ir pragmatiniai aspektai, struktūrinė ir funkcinė kaita.	Lithuanian nicknames have primarily been studied in terms of their structure, semantics, usage, and motivation, with most research focusing on particular localities. By contrast, the nickname practices of specific social groups, especially young people, have received limited attention. Moreover, Lithuanian linguistics has not yet examined nicknames in depth from the perspectives of anthropological linguistics and linguistic pragmatics, particularly linguistic politeness. Therefore, it is relevant to investigate Lithuanian youth nicknames using a socio-onomastic approach commonly applied in international research. This framework enables analysis of social, cultural, and situational factors that shape community-specific linguistic codes, patterns of linguistic behaviour, social interactions, and perceptions of nicknames. Pragmatic analysis can further reveal whether relationships between nickname-givers and nickname-receivers are symmetrical or asymmetrical, and how these dynamics relate to community values, social evaluation, self-perception, and worldview. The study may confirm or refute the hypothesis that attitudes towards Lithuanian youth nicknames and their usage are changing, while also identifying similarities and differences within a broader international context. On the basis of the research, a nickname database could be created; as it is expanded, it would reveal patterns of nickname usage, sociocultural and pragmatic aspects, as well as structural and functional change.